

Речення

 Виділи в реченнях граматичну основу. Випиши окремо номери простих і складних речень.

1) Кричать сови, спить діброва, зіроньки сяють. 2) На шкільній ділянці ми посіяли редиску й посадили цибулю. 3) Вилетів із вулика бджолиний рій і полетів на зелений моріжок. 4) Минає зима, і сонечко вже частіше пригріває. 5) Навесні повернулись жайворонки і поселилися у своїх гніздечках. 6) Небо ясне й погоже, на обрії багряниться вечір. 7) Сонце стояло високо в небі, повітря було чисте та прозоре. 8) Біля гатки, коло хатки засадив борсук дві грядки. 9) Рибалка відштовхнув човен від берега, і той спокійно поплив за течією.

Прості речення	Складні речення

 Прочитай речення, випиши граматичну основу, запиши питання від підмета до присудка.

Зразок: Київ — столиця України.
Київ (що це таке?) столиця

Мій батько — досвідчений водій.

Наше майбутнє непередбачуване.

Уміння слухати — ознака вихованої людини.

День сьогодні похмурий, дощовий.

Звіробій — це лікарська рослина.

Віра житиме завжди в наших серцях.

Познач відповідною літерою біля кожного речення його вид —
О (односкладне), **Д** (двоскладне).

Опалим жовтим листям засинало всю площу.

Чарівні зелені Карпати!

Міськими майданом проходять поодинокі пари.

Зал прикрасили кольоровими кульками й серпантином.

Місячне сяйво залило сріблом все село.

На ялинці красуються барвисті ліхтарики.

Під час повені нашу вулицю затопило повністю.

Ліс і річка, стежка й поле...

Наші майстрині виготовили яскраві великодні писанки.

Сонячний літній ранок.

Укажи двоскладне речення

- А** Чорною ріллею темніло в полі.
- Б** Багряне вечірнє небо.
- В** Його лихоманило весь вчорашній день.
- Г** Чимало шкідливих комах винищують птахи.

Укажи просте речення

- А** Мати колише дитину, співає їй тихо пісеньку.
- Б** Здійнявся вітер, ураз ніби щось покотилось у небі.
- В** До левади спускалися гори, далі чорнів ліс.
- Г** У криниці вода чиста, вона швидко тамує спрагу.

Створи 5 простих речень, використовуючи по 1 слово з кожного блоку й додаючи будь-які інші слова. Підкресли граматичну основу. Визнач вид речення: просте/складне, односкладне/двоскладне, поширене/непоширене.

холодно
смішно
страшно
весело
об'єктивно

читати
бігати
пояснювати
підстрибувати
аргументувати

під під'їздом
у лазні
біля прірви
у центрі Нью-Йорка
на Говерлі

За поданими схемами склади й запиши речення

- 1

Підмет + присудок + додаток.
- 2

Означення + підмет + присудок.
- 3

Означення + означення + підмет +
+ присудок + додаток.
- 4

Підмет + обставина + присудок.
- 5

Підмет + присудок + обставина місця.
- 6

Підмет + присудок + означення +
+ додаток.

Устав пропущені літери й розділові знаки. Підкресли однорідні члени.

Легенда про чорницю

Під куц..ками чорниці ж..вуть гноми й карлики. Ці крихітні істоти довго не могли знайти схованки для себе й своїх скарбів. Вони ховалися скріз.. у підвалах погр..бах на горищах. Та всюди знаходили їх союзники людс..кої жадібності лопата к..рка й сокира.

Із жалібними стогонами блукали б..здомні карл..ки світом. Їхній плач почув куц чорниці. Він покликав бідолах пообіцяв їм пр..тулок. Крихітний народ..ць і по с..огодні ж..ве й господарює під з..леним шатром куца. Тут його ніхто не бач..ть і не турбує.

Укажи речення з пунктуаційною помилкою.

- А** Три біди є в людини: смерть, старість і погані діти.
- Б** Вітер, дощ і град — ці три стихії уцента зруйнували маленьке селище.
- В** Україна є експортером таких зернових культур — пшениці, кукурудзи, соняшника.
- Г** Кабінети оснащені сучасною технікою: ноутбукми та інтерактивними панелями.

Узагальнювального слова **НЕМАЄ** в реченні (розділові знаки пропущено)

- А** Усі разом ми сім'я мама тато братик я.
- Б** Все для мене тут рідне і віконце привітне і дубовий поріг.
- В** Зійшлися посестри тополя й калина з вербою.
- Г** Летять у небі орли і соколи зозулі і шпак.

III рівень

1. Узагальнювальне слово є в реченні (розділові знаки пропущено)

- А** Невже все це насправді трапилося з вами?
- Б** На вечірці всі танцювали співали розважалися.
- В** Обійдемося сьогодні без усіх цих непотрібних формальностей.
- Г** У дорогу потрібно взяти все ліхтарик парасольку воду.

2. Однорідні додатки є в реченні

- А** Економісти говорять про номінальну та реальну вартість грошей.
- Б** Номінальну вартість вказують на банкноті або монеті.
- В** Від реальної вартості залежить можливість щось придбати чи продати.
- Г** Інфляція або знецінення грошей шкодить економіці країни.

3. Правильно поставлено розділові знаки в усіх реченнях, ОКРІМ

- А** У цьому ящику знайшов і викрутку, і напилон, і плоскогубці, і наждачку.
- Б** У цьому ящику знайшов викрутку і напилон, і плоскогубці, і наждачку.
- В** У цьому ящику знайшов викрутку і напилон, плоскогубці і наждачку.
- Г** У цьому ящику так і не знайшов ні викрутку, ні напилка, ні плоскогубців.

4. Правильно встановлено пропущені розділові знаки при однорідних членах речення в усіх варіантах, ОКРІМ

- А** У тісному приміщенні речі можуть заважати всюди на підлозі, біля стін або на столах чи стільцях. (пропущена двокрапка)
- Б** Усі: архітектори, дизайнери і навіть художники намагаються розв'язати цю проблему. (пропущене тире)
- В** Для оптимізації простору рекомендую використовувати різні пристосування кошми, скриньки чи ніші. (пропущена двокрапка)
- Г** Можна також прикріпити до дверей спеціальні гачки або встановити кутові полицки. (пропущена кома)